

METAFIZYKA NA CO DZIEŃ

TOWARZYSTWO METAFIZYCZNE IM. A.N. WHITEHEADA
POLSKIE TOWARZYSTWO FILOZOFICZNE ODDZIAŁ KATOWICE

PRZEZROCZYSTOŚĆ DOŚWIADCZENIA EMERSON, MELVILLE I MUZYKA

CO?

KONWERSATORIUM OTWARTE Z PAWŁEM JĘDRZEJKĄ

GDZIE?

UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY
INSTYTUT FILOZOFII
UL. BANKOWA II, 3 PIĘTRO, POK. 316
40-007 KATOWICE

KIEDY?

14 LISTOPADA 2023, GODZ. 17:17

WSTĘP WOLNY

TEMATYKA SPOTKANIA

Spotkanie pierwsze poświęcimy wspólnemu namysłowi nad pewnym kluczowym fragmentem manifestu amerykańskiego transcendentalizmu, czyli eseju Ralpha Waldo Emersona pt. *Nature*, w kontekście egzystencjalizmu *Moby-Dicka*: sztandarowej powieści Hermana Melville'a. Autorzy obu tekstów podejmują próby zmierzenia się z aporią doświadczenia naocznego uciekając się do swego modelowania tegoż doświadczenia przy pomocy oddziaływającego na emocje języka literatury.

Wykład wprowadzający przypomni nam o tym, czym jest doświadczenie naoczne, w jakim kontekście narodził się amerykański transcendentalizm Emersona, czym różniła się ta pozycja od egzystencjalizmu Melville'a i w jaki sposób Emersonowska metafora „przezroczystego oka” koresponduje z Melvilleowską retoryką rozmycia się jaźni w milczeniu bytu. A wszystko to w kontekście współczesnych poszukiwań alternatywnej, niejęzykowej formy wyrazu, która pozwoliłaby nam wykroczyć poza dominujące konstrukcje myślowe bez popadania w formuły, które „już były”.

Prelekcja Pawła Jędrzejki będzie punktem wyjścia do dyskusji, której celem będzie podjęcie próby odpowiedzi na serię niestarczających się pytań o kierunki współczesnej refleksji nad doświadczaną rzeczywistością.

WIĘCEJ INFORMACJI:

[HTTPS://WHITEHEAD.PEZ.ORG.PL](https://whitehead.pez.org.pl)

PROBLEMY DO DYSKUSJI

1. Czym jest doświadczenie naoczne i czy ten typ doświadczenia we własnym życiu odgrywa wciąż istotną rolę w formułowaniu lub rewidowaniu sądów? Czy doświadczenie można rozważać jako fenomen?
2. Na czym polega metafizyczny rozróż między dziewiętnastowiecznym transcendentalizmem Emersona i Thoreau od dziewiętnastowiecznego egzystencjalizmu Melville'a? Czy ten sam rozróż dostrzegamy we współczesnych stanowiskach filozoficznych wyrastających z korzeni idealistycznych i egzystencjalistycznych w naszych czasach?
3. Czy dziś ma sens poszukiwanie własnej „natury” w świecie, w którym podmiotowość nie ogranicza się do podmiotowości ludzkiej? Czy pojęcie „natury” jest wciąż funkcjonalne w kontekście procesualności/stawiania się? Czy współczesne spory o różnice znaczeniowe między wyrazami „natura” i „przyroda” nie są ograniczone wyłącznie do polszczyzny?
4. Czy muzyczne poszukiwania Ivesa, Knapika i Heggiego są poszukiwaniami filozoficznymi? Czy jesteśmy gotowi na to, by rozważyć inną niż językową i sformalizowaną kategorialnie formę eksplorowania rzeczywistości za „filozoficzną”?
5. Czy dziś pytania stawiane przez Emersona i Melville'a są ważne? Czy współcześnie należałoby je zmodyfikować? Co to znaczy „być egzystencjalistą” lub „transcendentalistą” we współczesnym świecie?

PRZYDATNE MATERIAŁY

Dla przypomnienia problematyki, którą chcemy poruszyć podczas spotkania, pozwalamy sobie załączyć dla Państwa wygody łącza do przydatnych materiałów w postaci aktywnych hiperlinków oraz kodów szybkiego dostępu.

Życzymy miłej lektury!

PRELEGENT

Dr hab. Paweł Jędrzejko, prof. UŚ (ur. 1970) – filolog, literaturoznawca, amerykanista, tłumacz, żeglarz i muzyk. Pracuje w Instytucie Literaturoznawstwa Wydziału Humanistycznego. Zajmuje się refleksją filozoficzną w literaturze tzw. „Amerykańskiego Renesansu”, a w szczególności myślą Hermana Melville’a.

PANELIŚCI

Dr. Bogdan Ogródnik
Towarzystwo Metafizyczne im. A.N. Whiteheada

Prof. dr hab. Dariusz Kubok
Instytut Filozofii UŚ w Katowicach

Dr Marcin Fabjański
Instytut Filozofii UŚ w Katowicach

PRZECZYTAJ

1. HERMAN MELVILLE (*MOBY-DICK*)

a) Oryginał:

<https://www.planetebook.com/moby-dick/>

b) Przekład:

<https://pdf-x.pl/api/document/5b1d8da-c4e16ab1e21b399d9/download>

2. RALPH WALDO EMERSON (*NATURE*)

a) wersja angielska

<https://www.gutenberg.org/files/29433/29433-h/29433-h.htm>

3. PAWEŁ JĘDRZEJKO

a) *Melville w kontekstach*

<https://books.google.pl/books?id=FeguBAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=pl#v=one-page&q&f=false>

b) *Płynność i egzystencja*

<https://books.google.pl/books?id=zxkSBAQBAJ&printsec=frontcover&hl=pl#v=one-page&q&f=false>

ZESKANUJ

Moby Dick (ang.)

Melville w kontekstach

Moby Dick (pol.)

Płynność i egzystencja

Nature (ang.)

The Concord Sonata